

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodaliv Partheniv. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm Exemplis Informantvr

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

V. Sodales magni æstimant Sodalitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

fet, eo ipso Congregatione motum
 esse perpetuo statuto decreuerunt.
 Sapienter videlicet iudicabant So-
 dalium ordine retineri non oportere
 eum, qui eius statutis parere detre-
 ctaret. Cur enim beneficijs frueretur,
 qui officia sequi nollet? Verum de
 confessionis ac communionis legi-
 bus abunde dictum arbitror: quas
 sponte sequentur, quibus verus So-
 dalitatis amor inerat, de quo nunca-
 gendum est.

CAPVT V.

SODALES MAG-
 NI AESTIMANT SO-
 DALITATEM.

ERROR hominum multis rebus
 precium statuit: sed pauca sunt,
 quæ verâ moueant æstimatione, inter
 quæ diuina numero. Hæc enim quia
 remota à sensibus sunt, apud paucos
 duntaxat valent, qui perspicaciani-
 mo res omnes peruident. Quare qui

rectè æstimare volunt, iustoque pon- *Qua in*
dere ac libra res Æternitati commo- *precio*
das expendere, illi oculos à terrestri *habenda*
pulvere expurgare, & à vulgi iudicijs *sint.*
longius abire debent: vt videlicet ea
sola preciosa, & humano amore dig-
na censeant,

Quæ vitam faciunt beatiolem.

Cæterisque labentibus non mo-
dò ætatem, sed æuum ferunt. Inter
quæ Sodalitatum instituta libenter
accenseo; quæ talia sunt, vt inter pri-
mas rationes beatitudinem obtinen-
di iure ponenda sint. Libro superio-
re *cap. 1.* vtilitatem inde existentem
indicaui, ac libro consequenti bene-
ficia in Sodales collata pluribus ape-
riam: ex quibus omnibus confiet,
quanto Sodalitates in precio haben-
dæ, quamque earum integritas cordi
omnibus esse debeat. Hinc sapien-
tiores plurimi semper eas fecerunt.

I. Quam latè per orbem diffusa, *Quanti*
quantoque numero aucta sint Soda- *fiant po*
lities, supra satis ostensum est. quot e- *sim Con*
tiam generis atque dignitatum splē- *gregatio-*
dore *nes Beata*

Virginis. dore clari, aut virtute illustriores no-
l. i. c. 2. men Sodalium albo inscribendum.
l. i. c. 8. § curarint, itidem memoratum est. Ex
9. quo vnico, si alia deessent, dignitas
 Sodalitatum abundè demonstrare-
 tur, quas totus penè orbis omnisque
 status amplexus sit, & verò etiam cu-
 pidius ambierit. Magnum aliquid
 boni in eo inesse debet, quod Tanti
 tam sedulo persecuti sunt. Sed ean-
 dem æstimationem aliorum exem-
 plis comprobemus.

Eremitis
locis ad
cas Gen-
titant.
 CIO.
 IOXCIII.

II. Vir domi suæ nobilissimus,
 cum de virtute Duacensium Sodali-
 um inaudisset, quamuis diuturna ta-
 be confectus, Duacum ex vrbe pro-
 xima cum vniuersa familia demigra-
 uit, eo consilio, vt in Sodalium nu-
 merum adscriberetur. Vbi tantos in
 pietate progressus fecit, vt ab ijs reb^s
 omnibus, quas cæteri habere solent
 in delicijs, penitus abhorreret. Inde
 ingrauescente morbo Dei Matrem
 identidem inuocans, in eius hono-
 rem, se nudum super nudam humum
 deponi iussit, ibique terram deoscu-
 lans,

lans, & B. MARIÆ ac IESV nomina
iterans æquissimo animo è vita dis-
cessit. Quod iter absque dubio secu-
rius reperit, quia Sodalitatis amore,
iam prius è patria emigrarat.

II I. Nec paruo illum amore suc-
censum oportuit, qui vix dum è gra-
ui morbo recreatus, difficillimo anni
tempore itineribus per belli licenti-
am infestis sex leucarum iter nocte
confecit, vt tempori Congregationi
Diuionensi interesset. Quo in gene-
re aliorum quoque studium enituit,
qui ex villis ab vrbe sepositis quin-
dena & vicena milliaria conficiunt,
ne statis diebus à conuentu Sodali-
um Portuensium abesse cogantur.
Huc pertinent Neapolitani illi So-
dales, qui triginta annorum spacio
nunquam à cœtu reliquorum, cum
conuenirent, abfuerunt.

IV. Ea infrequentandis conuen-
tibus diligentia, etiam corpori vale-
tudinem restituit. Luxemburgi ado-
lescens graui morbo afflictus decum-
bebat, & à morte propè aberat, cum

An. C I D.
I D X C V.

Quia ab-
esset, et
conuales-
cent.

è patria certus homo equum adduxit, quo valetudinis restaurandæ, salubriorisq; patrij aëris captandi causa domum ad lares domesticos deportaretur. Negare adolescens se quicquam nisi è præfecti sodalitis nutu facturum; non iam sui, sed alieni iuris esse velle. Defertur negotium ad Sodalitatis Magistratum: hic sibi iter displicere, neque adeo suscipiendum dicere. paret adolescens; & mox equum famulumque ad suos remittit. Et vide miraculum, è vestigio morbus simul caput abscedere, vltimo post biduum se in templum contulerit, atque ob recuperatam valetudinem DEO VIRGINIQUE MATRI gratias egerit; quam domi forsitan nunquam reperisset.

Et periculis eripiuntur.

V. Quis dubitet & Murcianum illum Sodalem eandem ob causam vitæ periculo ereptum? Aberat hic ab vrbe longius eo die, quo cæteri Præsentatæ Virgini soleñius operantur. Vt ergo cum reliquis mysteria sacra celebrare posset, ante lucem

cum

cum tribus comitibus in viam se dedit, mula vectus: hæc in monte aspero atque declivi, larvâ nescio quâ perterrefacta, sessorem excussit, atque in immane barathrum præcipitem dedit. Exclamavit homo in ipso casu: *Adsis mihi ô Sanctissima Patrona.* Non procul ab imo præcipitio aberat, cum sensit se quasi lecto quodam excipi, cum tamen in eo loco rari admodum sparti & fatis inter se diffusi minimè mollem thorum quieturo, ne dum casuro, præbere potuissent. Nemo fuit, qui pro miraculo non habuerit, è tanto casu incolumem ipsum evasisse: si tamen iam miraculum dici potest, Sodales à patrona sua adiuvari, quod quotidianum est.

VI. Sed in obtinenda retinendâque Sodalitate dici vix potest, quantum studium adhibuerint Sodales. Grecij quidam in ijs, quæ ex legum imperio ab ipso requirebantur, negligentior erat. monito reprehensoque sæpius, tandem exauctorationis periculum denuntiatur: contempit

Nolente

ab ea di-
mitti.

An. C. D.

10 C II.

pueriliter. Verum ubi communibus Sodalium calculis damnatus, exesse publicè iussus est, ita eum sententia perculit, ut in genua procideret, veniam peteret, emendationem polliceretur. Flexerunt serij gemitus clementissimos Sodales, ut veniam darent, inque gratiam supplicem reciperent. Quæsitum deinde ex illo, unde nam melius hoc propositum haussisset? Nocte sibi prope lectulum Virginem augustâ formâ adstitisse respondit, quæ quidem nihil elocutâ sit, animum tamen suum ingenti voluptate permulserit; sensisseque se, hoc viso admoneri, ut quod hætenus neglexisset, Sodalitij ius retinere eniteretur. Mores insigniter correcti visi fidem probârunt.

*Nec ab-
strahip-
tiantur.
An. CIO.
DXXVI.*

VII. OEniponti Sodalium quen-
dam ab illo sacro cœtu retrahere fa-
miliares eius nitebantur. Cum nihil
agerent, apertè tandem denuncia-
runt, nisi ab ea Sodalitate se abduce-
ret, se neque ipsum, neque eius libe-
ros in amicorum numero esse habi-
turos.

turos : neque si quid ipsi ab aduersa fortuna mali obtingeret, opem laturos. *Tanto ergo, inquit, ille, impensiori studio partes Marianas mihi sequendas video, ut si vos me deseratis, à patrona mea, qua neminem deserit, praesidium paratum habeam.*

VIII. Nec iniuria tam tenaces sunt instituti sui Sodales. nam ut hic omittam, quàm desertores poenas graues inconstantiae suae luant, ut sequenti libro explicabo; certè Dæmon eum temporis articulum diligenter obseruat, si tunc nocere aliquid possit, quo è tutela magnæ Matris se auelli patiuntur. Louanij à Sacerdote quodam Dæmon sacris precibus ex infesso foeminæ corpore faceffere iuebatur, magna subinde mala, ni dura hæc imperia omitteret, & digitos mordicus se auulsurum, si eos in os foeminæ infereret, minatus est. Risit Sacerdos inania terri culamenta, digitisque in os immissis: *Age, inquit, exequere, quod DEVS, quod DEIPARA tibi permise-*

*Dæmon
vehement
ter cupit
Sodalita
tem de
seri.*

runt. Infrenduit Dæmon, &: Nimis tu quidem, inquit, audax es sacrificule; nimios tibi animos tua facit Deipara, quòd duodecim annos eius seruitio traduxeris. Noui tamen, & redi mecum in memoriam, septenniū nunc esse, cum tu parthenianum illum cultum & cœtum res sibi suas habere inbere voluisti: atq; utinam fecisses. Sed, nescio quo pacto, spem tum meam expectationemque fefellisti. Affirmavit dein Sacerdos ille, duodecim ipsos annos inter Sodales se nomen suum professum fuisse. Et verò ante septennium cum urbem locumque mutare cogeretur, de deferenda Sodalitate ob quædam incommoda cogitasse; sed re melius exputata omnia alia amoris in Virginem post posuisse, atq; eam Sodalium ritu colere perrexisse. Quid sperarit inde lucri dæmon, si discessisset ille, facile conijcimus, qui Sodalitatis bonum nouimus.

Angeli
congratulantur
in Soda-

IX. Ac quemadmodum malo genio voluptati est, si quis nomen à Sodalium albo expungat suum: ita cælit

lites contrà, illi quam plurimos infe-
 ri lætantur. Quod exemplo vnico
 docebo. Ipris senator erat, Vir anti-
 quæ pietatis, sed vt fit, à nouis pieta-
 tis studijs, & incitamentis alienus, e-
 tiam à Sodalitate B. MARIE abhor-
 rebat. mira res; subita correptus æ-
 gritudine, cum à morte non procul
 abesset, repentè mutatus, Sodalitio
 adscribi obnixè postulauit. Mirari
 Sodalium præfessus, & vix credere,
 eum id velle. Sed cum etiam atque
 etiam vrgeret, voti tandem fit com-
 pos, pluribusque ad lectum ipsius cõ-
 gregatis, ex formula se Mariano cul-
 tui deuouet, & consueto illis com-
 plexu, Sodalitatis ab omnibus salutatur.
 Animum eius lacrymæ vbertim per
 os decidentes testatæ sunt; præ sua-
 uitate vix cæptas preces proloqui
 poterat. Insequenti nocte, cum for-
 te, qui obsequij causa aderant, fabu-
 lis tædium noctis fallerent, silentio
 indicto rogauit, vt secum aures ani-
 mumque aduerterent ad suauissimos
 Angelorum concentus, qui ob inita

*litatem
 admissa.*

AN. CIO.
 10CIV.

à se Sodalitatem, venerant gratulatum. Restitutus post valetudini pristinae, studijs diligentissimis declaravit, quanti faceret beneficium impetratae Sodalitatis.

*Supplices
ac stentes
Sodalitatem
impetrant.*

X. Quam ut alij quoque consequerentur nulli labori aut rei pepererunt. Daimelium oppidum est Hispaniae Oretanis, in quo B. Virginis Sodalitas eos virtutis progressus fecit, ut multi eius consortium ambirent. Unde à proceribus tanto ardore expetita est, ut lacrymas precatrices adhibuerint. Atque eius oppidi Signifer opulentus ac nobilis, cum admitti oraret, genibus flexis id fecit.

XI. Mexici quidam Sodalitio dare nomen suum voluit. Ut hominem exploraret, an ut acrius incenderet? Praefectus distulit postulatim satisfacere; atque inter alias eam quoque causam praetexit, non decere inter Sodales spectari cincinnatum; gerebat tum forte cincinnos, & in magna frequentia aequalium aderat.

rat. Si hoc unum, inquit, obstat, facile impedimentum tollam. Simulque flexis genibus, in medio cincinnum tondit, ut hoc signo se Deiparæ consecratum demonstraret.

XII. Olyssipone in nouam Sodalitatem è ducentis & quinquaginta capitibus conflatam, magnus numerus hominum etiam lacrymis adiutum sibi quærebant, ut quasi in arce tutius hostiles impetus sustentare possent. Duo inter alios auidè eam expetebant: Sed alteri sinistra demoribus, alteri de natalibus læua suspicio obsistebat, quo minus admitterentur. Vterque publica auctoritate conficiunt instrumentum iuratis testibus firmatum, quo se à sequiore fama vitæ & generis expurgant, ut ingressum impetrent. Non his sua fama charior, quam Sodalitas fuit; nam absque hac foret, nunquam illius tam sollicitam curam suscepissent.

XIII. Sed quid humana iudicia de præstantia Sodalitiorum quærimus, cum

An. c. 13.

130 CII.

Sodalita-

130 CIII.

cum

sanitatē cum Deus certis argumentis eandem
affert. ostenderit? Dolæ adolescens morbo
 An. CIO. afflictus, cum à præceptore suo mo-
 IOXC. nitus fuisset, vt votum ad eundæ So-
 CIO. dalitatis conciperet; vt fecit, confe-
 IOXCI. stim conualuit. Alius in eadem vrbe
 aliquot mensibus feбри grauiter ia-
 ctatus & propemodum euersus, vo-
 CIO. to consimili periculum euasit. Simi-
 IOXCII. lia Aniciensēs, Bisuntini, alij experti,
 Ingolstadij ita quidam Sodalitatis
 desiderio æstuabat, vt quamuis san-
 guinem spueret, mortiq; vicinus esse
 crederetur, vix vt iam pedibus toto
 corpore tremulus consisteret, bacu-
 lo tamen nixus ægrè in Oratorium
 Sodalitatis perreptaui, eo die, quo
 adscribi dedebat; adscriptus est, &
 quid quæris? quasi è Virgineis vberi-
 bus lac suxisset, ita robur ac valetu-
 dinem bonam breui consecutus est.
 An. CIO. XIV. In eadem Germania Fri-
 XC VIII. burgi Nuithonum quidam è scalis
 præceps ruerat semi mortuus; ger-
 manus eius frater Virginem Sospita-
 tricem pro fratre inuocat; si fratri
 sani-

sanitas restituta foret, se Sodalitati nomen daturum vouet. Audiit Virgo preces votoque annuit: recepit, frater valetudinem omnium opinione citius; nam post noctis medium, integrè sibi restitutus est. At non itè Germanus illius sibi constitit, mutato enim animo, voluit pecunijs votum Sodalitatis conceptum soluere, incertum qua causa tum & sæpius antea à Sodalitio abhorruerat, cum eò tacitè nihilominus traheretur. Sed eum denique ancilla, nescio quo furore correpta, inuadens compulit, sanctiora illa consilia maturare. Suo igitur periculo & alieno bono cautior, Sodalibus sese adiunxit.

XV. Ex quibus omnibus recta ratione deducitur, merito Sodalitatem in precio haberi, magnique ab omnibus fieri debere, quam superi, Inferi iuxta æstimarunt; illi promouendo, hi metuendo. Sed cum in omni vita, si accuratè attendere voluerimus, eius bonum cognoscere liceat; tum præcipuè, cum è vita abeundum est,

*Moriètes
sentiunt,
quid sit
fuisse So-
dalem.*

An. C12.
 129CIV.

est, magnum solatium affert Sodali-
 bus. Id moriens Dolanus quidam
 comprobavit. Hic hora vna ante,
 quam migravit è vita, Crucifixi sig-
 num in manus sibi tradi postulavit;
 sibi vltimum certamen imminere di-
 ctitans; simul Sodales præsentis ro-
 gavit, ne se in eo tempore desererent.
 Tum ad se suamque luctam reuersus,
 crebrius vocem *Credo* ingeminans,
 quanto propius ad mortem accede-
 bat, eo ab his rebus sensuque longius
 abducebatur. Itaque totus in certa-
 men intentus, subinde illa iterare au-
 ditus est, *Non ita est, mentiris.* Et qua-
 si in aduersarium telum vibrans, cru-
 cem in aduersam partem aliquoties
 intentabat. Ad extremum sicuti vi-
 storiâ partâ tranquillo animo: *Quam
 bonum est, inquit, B. Matri in eius So-
 dalitio famulari?* abstractusq; à præ-
 sentium rerum sensu inter gratulati-
 ones exspiravit, præmioque tam bo-
 ni famulatus potitus est. Quod qui
 exoptant, seruitijs Marianis libenter
 se addicant; Dominis merces non
 datur.

XVI. Quantam spem ad bene-
 moriendum sitam in Sodalitio ha-
 buerit, alius quispiam docuit. Bituri-
 gibus Iurisprudentiæ operam naua-
 bat: cumque lethali morbo confi-
 ctaretur, primùm Sacramentis se-
 munijt; deinde socios grauiter hor-
 tatus est, Deum vt metuerent, flagi-
 tia procul haberent, noxios fami-
 liares à se segregarent, mysteria
 sacra frequentes adirent, B. Virgi-
 nem imprimis cultu omni prosequerentur;
 in qua post Deum suas ipse
 spes collocatas dicebat. Tum adferri
 iussit sanctorum nomina, quæ in
 menstrua sortitione ipsi obtigissent,
 vt illis se vltimum commendaret.
 Euenit vt prima scheda eam senten-
 tiam inscriptam haberet, quæ mor-
 tem à probis optari, vitā tolerari sig-
 nificabat. eam cum legisset: *Satis*, in-
 quit, *Satis hoc est.* Atque ex eo tem-
 pore totus in mortis expectatione,
 ac vitæ æternæ desiderio fuit. De-
 nique cum horam fatalem instare
 intellexisset, literas commendati-
 tias,

*Studiosi
 Iuris præ-
 paratio
 ad mors-
 endum.*

tias, quas secum è Congregatione
 Mussipontana tulerat, petijt, accep-
 tasque pectori admouit, atque cum
 his se emori & eas secum tumulto si-
 mul inferri, sepulchrumque in tem-
 plo Virginis Annuntiatæ capere vel-
 le dixit. Omnia eo ibant, vt suum in
 Sodalitatem amorem, quamque in
 Virgine Patrona sua spem positam
 haberet, nobis ostenderet.

XVI. Possent consimilia plura
 in medium afferri, nisi suo loco de fe-
 lici Sodalium abitu aut desertorum
 pœnis ea reseruarem. His interea a-
 nimum imbuamus, vt magna opini-
 one concepta de Sodalitij bonis, o-
 mnia alia post amorem illius ducamus;
 neque cuiusquam gratia aut
 odio inde abduci nos sinamus. At-
 que illud præcipuo studio enitamur,
 ne tantum splendorem vitæ nostræ
 macula aliqua obfuscet. Tanta enim
 dignitas aut beatos nos faciet, si bene
 coluerimus, aut valdè miseros si cõ-
 temperimus. Res magnæ sine mag-
 no malo non negliguntur. *plura de-*

cerem

cerem si ignavis virtutem verba ad- Sallust. in
derent. Nam strenuis abundè satis di- lurg.
ctum puto; ait ille.

CAPVT VI.

DE MENSTRVO
SANCTORVM
CVLTV.

I.

Consueuerunt Sodales ad men-
sis cuiusque principium sche-
dulas Diui alicuius nomine inscrip-
tas fortiri, quæ præterea sententiam
è sacris literis aut sancto Patre de-
promptam continent. Adscribitur
virtus vna, aut honesta operatio, cui
præ cæteris per eum mensem vacare
debeant. denique pro certis seu ne-
gotijs seu personis preces indicun-
tur. In Congregationibus superioris
Germaniæ eo tempore Sodales Sym-
bolam bonorum operum conferunt,
quæ deinde publicè recitantur, vt alij

Consue-
runt esse
rendi bo-
na opera
descripta
quo tem-
pore ca-
perit.